

der fremkom fra det ærede Medlem for 7de Kredts (Madsen-Mygdal), og som jeg dog ikke vil lade staa umodsagte her.

Det ærede Medlem begyndte med at sige, at dette Lovforslag kommer til os med et Krav i Henhold til Grundlovens § 91, og at det derfor var urigtigt at modsætte sig dets Fremme. Deri tror jeg ikke, det ærede Medlem har Ret. Grundlovens § 91 gaar jo ud paa, at Kommunerne have Ret til selvstændig at styre deres Anliggender under Statens Tilsyn; der staar ikke engang „selv at styre“, men der staar „selvstændig at styre“. Hvad vilde denne Paragraf i Grundloven? Den vilde ophæve den Tilstand, som vi havde før, at Kommunerne ikke kunde afgøre deres Anliggender uden at gaa til Rancelliet eller til Regeringen for at faa disse Anliggender klarede. De Herrer kunne læse det i den gamle Kommunalordning fra 1837, særlig for Købstædernes Vedkommende, at man der ikke engang kunde vedtage sit eget Budget for Kommunen uden at gaa med det til Amtmanden, eventuelt Rancelliet, for at faa det approberet hvert Aar; havde Amtmanden noget dertil at sige, gik det tilbage til Købstadens Kommunalbestyrelse, og var den saa ikke tilfreds, maatte den forelægge Sagen for Ministeriet, som saa afgjorde Spørgsmaalet. Det var hele denne Afhængighed af den overordnede Myndighed, som Grundlovens § 91 vilde hæve, men den vilde ikke fastsætte, om disse kommunale Anliggender for Fremtiden skulde styres af Folk, valgte paa den ene eller paa den anden Maade. Det er sikkert nok, og de Herrer kunne læse i de Forhandlinger, der bleve førte, netop af de Folk, som den Gang førte an paa Frihedens Omraade, at det, de vilde, var at staffe Kommunerne Uafhængighed af den overordnede Styrelse, undtagen paa enkelte Punkter, ved større Dispositioner over Formue og Gæld o. s. v. Nu staa jo vore Kommuner paa dette Omraade med en selvstændig Styrelse, og Grundloven har intet villet afgøre, om Valget til Forsamlingen skulde ske paa den eller den Maade, eller Valget af Borgmester skulde ske paa den eller den Maade, det er altsaa Spørgsmaal, som maa besvares uafhængigt af Grundlovens § 91. Dette synes jeg, det er nødvendigt at fremhæve, for at man ikke skal kunne sige, at dette Lovforslag kommer til os i Kraft af Grundlovens § 91. — Ligeledes ønsker jeg at gøre den Bemærkning over for det ærede Medlem, at man ogsaa, baade da man gav Kommunalordningen for Kjøbenhavn i 1857, og senere, da man gav de kommunale Ordninger for Landet og for Købstæderne i 1867 og 68, var fuldt paa det rene med, at

de vare en Opfyldelse af Grundlovens § 91, at de vare fuldt forenelige med Bestemmelserne i Grundlovens § 91, naaget de fatte de Bestemmelser ind, som det ærede Medlem nu vil have forandret for Købstædernes Vedkommende. Jeg tør ogsaa paaftaa lige over for det ærede Medlem, at denne Tilføjelse om, at Borgmestrenes Stilling i Byraadene skulde være saaledes, som den blev indført i 1868, indtil der fandt en Udskillelse Sted mellem Administrationen og Retsplejen, fik man, fordi man sagde: Naar vi komme saa vidt, vil det være rigtigt at ordne Sagen anderledes. Men man var fuldt paa det rene med, at det, man gjorde, var stemmende med Grundloven, og man vidste ogsaa den Gang, at det kunde staa længe hen, inden den Udskillelse af de to Omraader kom. Derfor leve vi ogsaa vedvarende fuldstændig grundlovsmæssigt paa denne Midlertidighed, som det ærede Medlem fremhævede. Denne Midlertidighed laa ikke i Tanken den Gang, det var en Lov, man fik, og man vilde, naar det blev praktisk, at afgøre det anderledes, til sin Tid lave om paa disse Ting.

Mine Bemærkninger her kunde se ud, som om jeg vilde modsætte mig eller fraa raade Tinget en Reform paa disse Omraader. Det vil jeg ingenlunde. Jeg har kun villet fremhæve dette, for at man skulde se rigtigt paa Forholdet til Grundloven og det, der blev givet i 1868. Jeg er ingenlunde imod en Reform, thi jeg erkender ogsaa fuldt ud, at der er noget berettiget i, at Kommunerne komme til at staa noget friere, end de staa, paa dette Punkt, som dette Lovforslag søger at bringe frem. Men jeg erkender det ikke, fordi det skulde være et Grundlovskrav, men det er, fordi Tiderne have udviklet sig saaledes, at Spørgsmaalet derom naturligt nu kan rejsses. — Om selve det Lovforslag, her foreligger, vil jeg imidlertid rigtig nok sige — jeg skal ikke gøre det vidtløftigt, da jeg synes, det er naturligt, at det kommer i et Udvalg —: At tage Sagen saa let, som det her er sket, det gaar dog næppe an. Det mest betegnende i saa Henseende er det, at man vil klare Sagen saaledes, at man, i Stedet for, at det hidtil har været Kongen, der har bestillet vedkommende Borgmester, nu lader Byraadet vælge ham og tror, at saa er Sagen klar. Da man saa bliver gjort opmærksom paa, at der dog gennem den nuværende Ordning er garanteret Staten en Indfyldelse paa disse Forhold, som vi ikke saa let kunne springe over, hvorledes klarer saa Lovforslaget dette vanskelige Spørgsmaal? Jeg skal, som sagt, ikke komme dybere ind paa selve dette Spørgsmaal i Dag, alle have jo Fornemmelsen af,